

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

De heer Schagen
AWP

Datum
27-7-2021

Uw kenmerk

Contactpersoon
Laura Boon

Dossiernummer
HHNK/21000066

Registratienummer
21.0849938

Telefoonnummer
+31725827087

Onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen –
AWP – Baggeren en klimaatadaptatie

Geachte heer Schagen,

Op 31 mei jongstleden stelde u het college van dijkgraaf en hoogheemraden schriftelijke vragen over baggeren in de Beemsterringvaart en daarnaast ook over baggeren en klimaatadaptatie (registratienr. 21.0805470). Met deze brief voorzien wij in de beantwoording van uw vragen. Op de volgende pagina's vindt u de vragen, gevolgd door een reactie.

Met vriendelijke groet,

namens het college van dijkgraaf en hoogheemraden,

de secretaris,

M.J. Kuipers

de dijkgraaf,

drs. L.H.M. Kohsiek

Datum
27-7-2021

A. Baggeren in de ringvaart en de effecten ervan op de rietschoot

Ongeveer 6 jaar geleden is er gebaggerd in de ringvaart van Beemster voor de afvoer capaciteit en doorvaarbaarheid. Het blijkt echter dat er veel te veel bagger uit de kant is weggenomen. De met riet begroeide walkanten zijn daardoor niet meer stabiel. Het effect is dat nu de rietschoot losligt, wat kan worden waargenomen op het moment dat een boot met grote snelheid de hekgolf het riet op tilt. Als je goed kijkt kan zelfs de oude versteviging van de walkant met dakpannen uit de vorige eeuwen worden gezien.

Algemene reactie

Wij stellen het zeer op prijs dat u een signaal aan ons afgeeft over de losliggende rietschoot. Naar aanleiding van uw vragen hebben we in overleg ter plekke controles gedaan in de Beemsterringvaart (zie ook foto/bevinding onder vraag 4.). Wij zijn bij deze controles echter alleen smalle rietoevers tegengekomen. Het beeld van golvende rietoevers kennen we in het algemeen wel. Als een rietoeever breder wordt en vanaf de oever het water ingroeit kan er een rietkragge ontstaan. Een rietkragge is opgebouwd uit riet- en andere plantenwortels, die in elkaar zijn gegroeid en zo een drijvende mat op het water vormen. Als er langs deze oevers hard gevaren wordt, is te zien dat het riet golft. Wellicht dat dit een verklaring kan zijn van hetgeen door u is geconstateerd. Mocht u echter nog aanvullende informatie hebben over de betreffende walkant die bij ons nog niet bekend is dan vernemen wij dit uiteraard alsnog graag.

Onze vragen zijn:

Vraag 1. Is de afstemming tussen vaarbeheer en rietschootbeheer in de organisatie van HHNK optimaal?

Antwoord

Ja. Voorafgaand aan baggerwerken vindt er altijd uitgebreide afstemming plaats tussen alle betrokken disciplines.

Vraag 2. Is het beleid t.a.v. baggeren niet te veel gericht op de hoeveelheid bagger i.p.v. kwalitatieve maatstaven zoals waterkwaliteit, beheer van oevers, voorkomen van afkalving en dijkstabiliteit?

Antwoord

Bij de voorbereiding van baggerwerk in het boezemsysteem wordt er een uitvoeringsprofiel vastgesteld waarbij de legger en eventueel het vaarwegprofiel de uitgangspunten zijn. In de bijlage is een voorbeeld te vinden van een uitvoeringsprofiel.

Algemene uitgangspunten bij het baggerwerk zijn met name:

- 1 tot 3 meter uit de oever blijven,
- geen vaste bodem verwijderen,
- een minimale sliblaag achterlaten.

Bij het vaststellen van het uitvoeringsprofiel wordt ook rekening gehouden met te baggeren overdiepte, kadestabiliteit, rietvegetatie, ecologische waarden etc. Het uitvoeringsprofiel wordt altijd afgestemd met de diverse disciplines en afdelingen. Op basis van dit overleg kunnen ook aanvullende randvoorwaarden worden toegevoegd.

Datum
27-7-2021

Vraag 3. Is het toezicht wel voldoende tijdens de uitvoering van dit type werken?

Antwoord

Tijdens de uitvoering van dit soort baggerwerken is er altijd directievoering en toezicht op de uitvoering geregeld. De toezichthouder is belast met het toezicht op het naleven van de gestelde eisen en randvoorwaarde uit het betreffende bestek. De toezichthouder voert ook regelmatig controleboringen uit met behulp van een zuigerboor. Als er aanleiding voor is kan ook een extra interne toezichthouder worden aangesteld voor de eisen t.a.v. de dijk/kadestabiliteit. Ook wordt tijdens het werk door de machinist de persdruk van de zuiger gemonitord. Dit geeft een indicatie over de vaste bodem. Dit wordt ook door de toezichthouder geverifieerd.

Vraag 4. Eenvoudig gezegd: Wordt er niet te veel gebaggerd i.v.m. integraal beheer op watersysteem uitgevoerd?

Antwoord

Nee, als eerste wordt gekeken naar wat moet (Waterloop moet voldoen aan het Legger- en vaarwegprofiel en voldoen aan natuur- en milieuwetgeving) en daarna naar wat kan (stabiliteit keringen, oevers en rietkragen) en wat is slim (kunnen we zo baggeren dat de impact op de waterkwaliteit minimaal is of positief en waar kunnen we meer bagger weghalen zodat we ten minste 30 jaar weg kunnen blijven).

Vanwege oeverstabiliteit en natuurwaarden is 1 tot 3 meter langs de oever niet gebaggerd. Tijdens het veldbezoek op 22 juni is nogmaals gecontroleerd of dit ook zo is uitgevoerd. Op onderstaande afbeelding is te zien dat langs de oevers circa 0,5 meter bagger aanwezig. Dit bevestigt dat hier niet is gebaggerd. Het bruine deel dat te zien is op de foto, is de vaste bodem.

Foto controleboringen - veldbezoek 22 juni

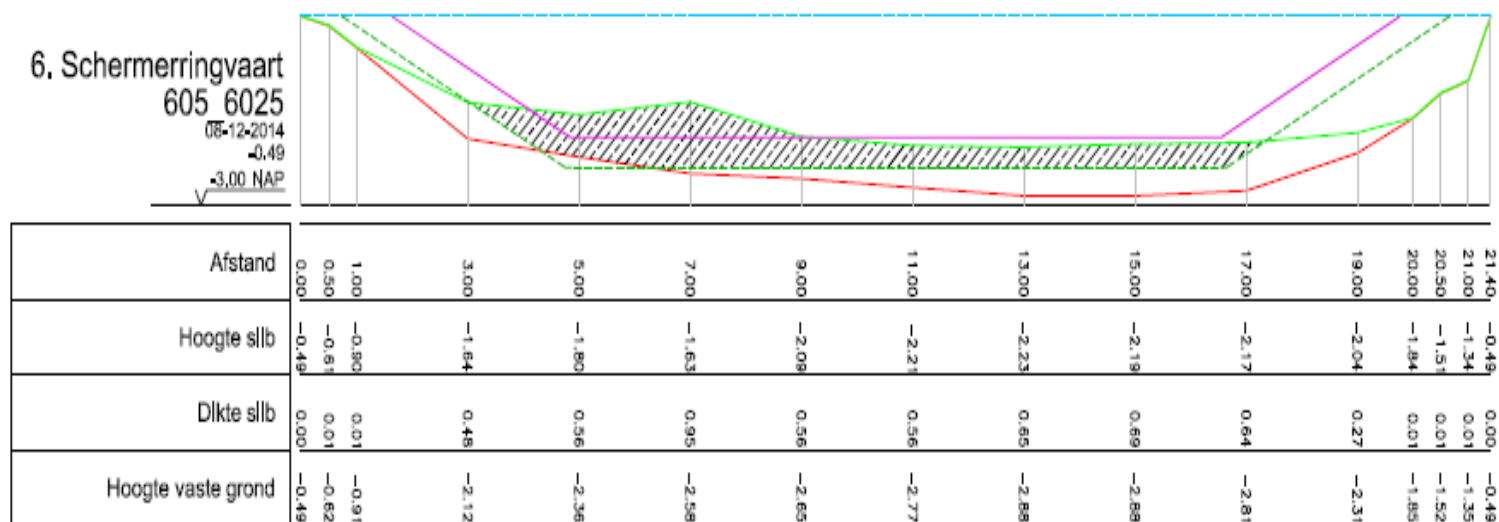

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Bijlage 1. Voorbeeld vastgesteld uitvoeringsprofiel

6. Schermerringvaart
605 6025
08-12-2014
-0.49
-3.00 NAP

Legenda

- Waterpeil
- Vaste bodem
- Bagger
- Legger 2014
- Legger 2014 + overdiepte 0,40 m

Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
Stationsplein 136, 1703 WC Heerhugowaard

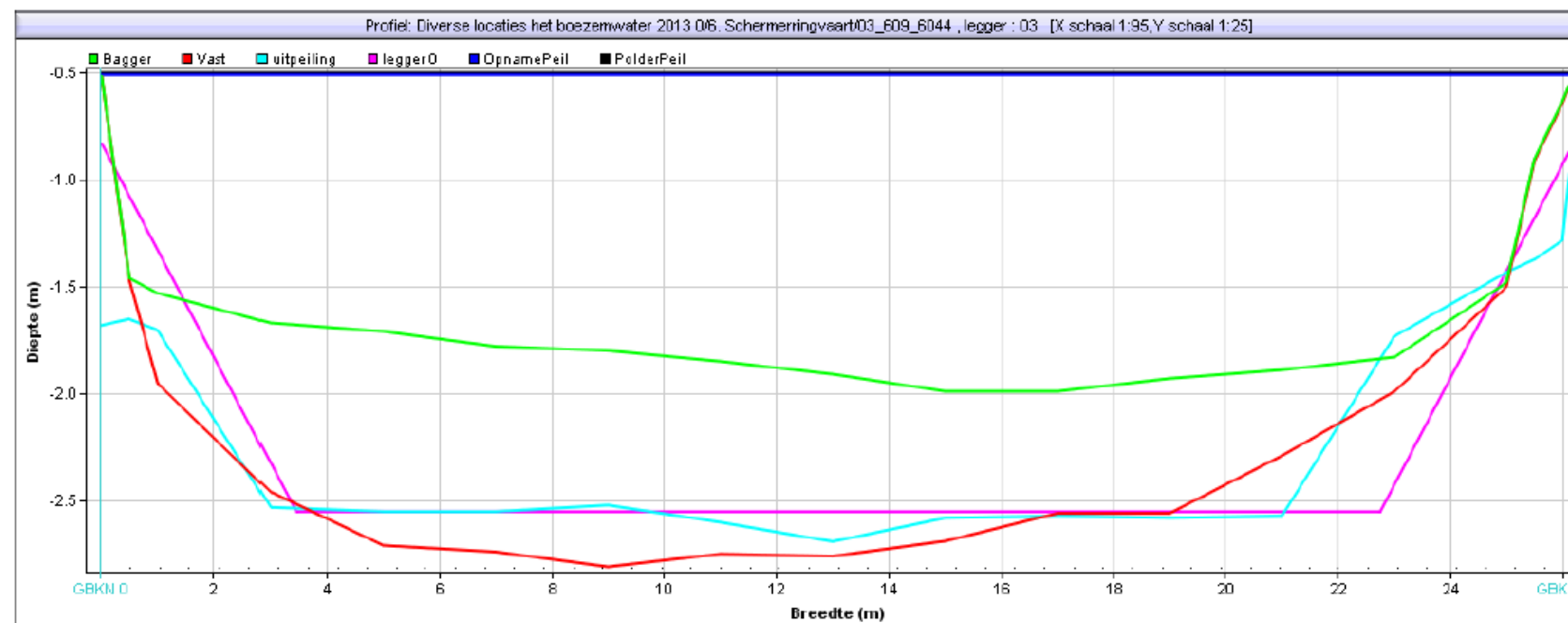
T 072-5828282
post@hnhk.nl
www.hnhk.nl

NL66 NWAB 0636 7537 78
BTW-nummer:
NL8113.36.487.B01
KvK 37161516

Waterbodem Dwarsprofielen Beheer- WDB.3.0.204

Gebied : Diverse locaties het boezemwater 2013 0
 Project :
 Bedrijf : Ingenieursbureau Land
 Dwarsprofiel : 6. Schermerringvaart/ 03_609_6044 Datum opname: 9-12-2014 Datum uitpeiling: 10-12-2015

Polderpeil [m]	-0.5	Leggerprofiel Nr	03
Opnamepeil [m]	-0.508	Leggerprofiel bodemhoogte [m]	-2.55
Maximum waterdiepte [m]	1.49	Leggerprofiel talud L	1 : 2,00
Bepalende Lengte van profiel [m]	100	Leggerprofiel talud R	1 : 2,00
Bagger [m2] ([m3])	0,00(0,00)	Bagger in leggerprofiel [m2] ([m3])	13,35 (1335)
Uitpeiling		Te verwijderen vaste grond [m2] ([m3])	1,72 (172,00)
Uitpeilingspeil [m]	-0.5	Bagger in legger verwijderd [m2] ([m3])	13,01 (1301)
Bagger bij uitpeiling [m2] ([m3])	2,57 (257,00)	Grond in legger verwijderd [m2] ([m3])	0,69 (69,00)
Bagger verwijderd [m2] ([m3])	14,09 (1409,00)		
Grond verwijderd [m2] ([m3])	1,34 (134,00)		

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Vragen over baggeren & klimaatadaptatie

B. Visie op baggeren en klimaatadaptatie

Vraag 1. AWP en blijkbaar meerdere partijen, gezien de opmerkingen bij het bespreken van het MJP, zien de noodzaak om ondanks dat vorige jaar op het budget van Baggeren reeds flink is gekort stil te staan of de huidige cyclus van visie, plannen en uitvoeren, nog wel aansluit bij de huidige ontwikkeling qua klimaatadaptatie, biodiversiteit en behoud van unieke wetlands en andere waarden (botanisch en qua fauna) in ons werkgebied.

In eerdere commissies heeft AWP gevraagd in algemene zin om dit ook te bekijken vanuit de Basis Min opdracht, maar daar is naar ons inzicht geen gevolg zichtbaar geworden.

Belangrijk is daarbij of daadwerkelijk een proces van meebewegen (adaptatie) zichtbaar wordt i.p.v. het huidige verdedigen, mitigeren, meer baggeren (t.o.v. vóór 1980 en voorgaande eeuwen).

Feitelijk zijn de ontwikkelingen van natuurvriendelijke oever en het aanleggen van een bufferzone tussen recreatief gebruik en de natuurwaarden zoals nu in samenwerking met Staatsbosbeheer plaatsvindt (blz. 4 Q1 rapportage w&w 26-5-21) daar een beweging naar adaptatie. Maar het baggerbeleid beweegt niet mee met deze gebiedsafhankelijke visie, planning en uitvoering. Want dat beleid is gericht op de mitigerende maatregelen van goede en snelle doorstroming voor water aan- en afvoer. Dit mantra is met het inzicht om meer gebiedseigen water vast te houden aan slijtage onderhevig. Maar als bestuur zijn we daarover niet in gesprek "want er is vorige jaar reeds gekort op dit budget".

Wij AWP, zouden juist wel over die visie meer in gesprek willen die verder gaat dan over rollen en de wenselijkheid om gebiedsgericht te werken. Want gebiedsgericht werken komt past in zijn kracht als je ook spreekt over wat je dan juist met dat baggeren aan moet en niet alleen dan meer gericht op snelle af- en aanvoer van water.

Waarom menen we dat?

1. Veenweidegebieden klinken snel in, sneller dan alle voorgaande eeuwen. Hoe komt dat?
2. Als de diepte en daarmee de aan- en afvoer van water snel kan verlopen heeft in dit openlandschap ook de wind sterk invloed. Natuurlijke obstructie door bagger en begroeiing voorkomt dat water steeds op een hoop wordt gewaaid. Dit komt het voorkomen van de afbraak van veen niet ten goede.
3. Het is met het voorbeeld met de buffer tussen natuur en recreatie al zichtbaar geworden dat er een spanning is tussen deze twee waarden/functies. In menig gebied kan door het zeer terughoudend baggeren de ongewenste recreatie (snel varen naar je eilandje) kunnen worden voorkomen of beperkt.
4. Zelfs voor het reguleren van de predatie die op dit moment een groot probleem is kan een brede prutsloot een beter buffer zijn voor vossen en andere jager op eieren en nog niet vlieg vlugge vogels.
5. En het wel kunnen varen zoals in voorgaande eeuwen maar regelmatig door dikke bagger, helpt op een "natuurlijke wijze" natuurvriendelijke oever weer ontstaan doordat de bagger naar de kanten wordt geduwd, waar weer vogels als de lepelaar, kluut en vele andere op af

Datum
27-7-2021

komen om te foerageren. Nu zie je dat bij de huidige baggerwijze nauwelijks meer. Hiermee wordt het verder afkalven van de walkanten voorkomen en komt er ook geen organische massa meer in het water terecht.

6. De vraag moet ook beantwoord worden of de huidige wijze van baggeren in de afgelopen 40 jaar wel of niet heeft bijgedragen aan de kwaliteit van het water (denk aan het vrijkomen van fosfaat uit de bodem en het verbeteren van het ecologisch evenwicht). Die vraag is wat ons betreft nog niet beantwoord. Met de doelstelling van de KRW in 2027 lijkt ons dat we daar moeten weten wat daar baggeren in heeft bijgedragen.

Kort gezegd

Wij begrijpen ook dat op een vaarroute het fijn is dat je goed kan varen en het water helder blijft door de wat grotere over-diepte. Dat kan op vele plaatsen. Maar de volledige breedte voor varen vrijmaken met baggeren hoeft op veel plaatsen niet vanwege te veel nadelige effecten. Evenals veel andere gebieden waar je minder de nadelige effecten van (gemotoriseerde) recreatie op water wilt voorkomen.

De vragen aan de Portefeuillehouder:

Wanneer gaat u ons (CHI) uitnodigen om samen met u na te denken over:

1. Met name in het buitengebied/veenweide, de wijze van baggeren?
2. Meer adaptieve maatregelen dan het huidige baggerbeleid?
3. Baggerbeleid meer in lijn brengen met klimaatadaptatie zoals recent besloten door het CHI?
4. De mogelijkheden die HHNK heeft om zich sterk te maken voor Nature Based Solutions (Nature <https://doi.org/10.1038/d41586-021-01241-2>) en daar met u omgeving over in gesprek te gaan?

Antwoord

Graag gaan we met u in gesprek over het baggerbeleid en de mogelijke bijdrage hiervan aan de door u vastgestelde doelen rond klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid en andere relevante maatschappelijke doelen van het waterschap. We zullen dit gesprek in 2022 faciliteren. Het gesprek wordt volgend jaar georganiseerd vanwege de bestuurlijke drukte in de tweede helft van 2021.